

Fenyvesi Ottó

Posztmodern folklór

„Uram, én méltó nem vagyok,
de mondom a szót, melyet szólnom adatott.”
T. S. Eliot

Kukac

A tanya fölött, az égen, egy modern aeroplán.
Színeket permetez.
Nagyapáti Kukac Péter, a bácskai naiv festő,
ott üldögél a mennyország egyik szegletében,
és még mindig összerezzen,
ha megszólalnak a harsonák.
A mennybeli csinnadrattát, soha nem szokja meg.
Legszívesebben most is festékes tálkák,
a hatalmas kartonlapok és a pigmentekkel
teli vászonzacskók előtt üldögélne.
Kukac, a naiv parasztfestő.
Hirtelen a magasba dobta a színeket,
s vonallá változtak odafenn.
Értetlenül néztek rá.
Ő csak a vászonzacskók nyitott száját igazgatta,
keverte a színeket. A szebbnél szebbeket.
Élvezte a színek és vonalak erotikus kavalkádját,
a köztük fennálló szabad szerelmet.
Foga alatt alma harsogott.
Ott üldögél a mennyország egyik szegletében,
és még mindig összerezzen,
ha megszólalnak a harsonák.
A mennybeli csinnadrattát, sohasem szerette.
Nem kellene mindent kétszer mondani.

FENYVESI OTTÓ (1954) az MTA VEAB szervezőtitkára. A Balaton északi partján, Lovason él.
Legutóbbi kötete: *Halott vajdaságokat olvasva* (zEtna, 2017).

Mufurc, a napszámos

Olyan szépen mosolygott.
Gyerekkorát egy telecskai tanyán töltötte.
Reggel madárcsicsergésre ébredt.
Már nyolcévesen a téglagyárban
dolgozott. Vályogot készített.
Apjával fát fűrészelt a tehetősebb parasztnak.
Abbahagyta az iskolát,
cselédként dolgozott,
padlásfeljáróban és istállóban aludt,
zsákokkal, szennyes asztalterítőkkal takaródzott.
Tavasszal kukoricát kapált,
június végétől a cséplőgépnél zsákolt,
a szabad ég alatt aludtak a szalmakazlak tövében.
Ősszel kukoricát tört, csumát szedett,
sarat talicskázott.
Szalonnán és kenyéren élt.
Desszertként pálinkába mártott kenyeret evett.
Egyszer valahol azt hallotta:
„a mosoly az emberi arc legfőbb ékszere,
ha a száj tele van fogakkal!”

Povazsánszki Elemér, a dinnyés

Azon a nyáron hordó nagyságú dinnyék
teremtek a becsei úton. A bosztánban.
Áldott jó bácskai termőföld!
Itt minden megterem, azt beszélük,
ha bukfencet vetsz, még az is kikel benne.
Szeretnek nevetni az emberek.
Elemér esténként békésen horkolt
a kukoricaszárból épített kunyhójában.
Nem a tenger hiánya űzte a dinnyeföldekre.
Szerette a módos parasztházakat,
a tisztaszobát és a csirke combját.
Szeptember végén, amikor
már majdnem megért a kukorica,
váratlanul cirkusz jött a szomszéd faluba.
Szeretnek nevetni az emberek.

Tudom, hogy nem tudhatom:
felesége különbet óhajtott, ezért
megszökött egy bohóc-mutatványossal.
Elemér egyik este bánatát
kiakasztotta az eperfára.

Erzsike, a tanítónéni

Régen sok minden más volt.
Nem evett húst.
Volt úgy, hogy egész nap
egy szőnyegen ült és repült.
Fébel Elizabet a teljesítmény,
a fegyelem, az önkontroll, a hivatás,
a kötelesség, a módszeresség
és az állandó önreflexió ötvözete.
Fontányi, a kálvinista számtantanár
udvarolt volna neki.
Volt egy-két kedves szava hozzá.
Soha nem ment férjhez.
Egyik tanóra végén felírta a táblára:
Házi feladat – holnapra
tanuljatok meg repülni!

Lucifer

Gazdája nem volt.
Se pedigréje.
Naphosszat a falu kocsmája előtt feküdt.
Fekete volt, tele foltos toldalékkal.
Ereiben keverék-vér csörgedezett.
Szép kutya volt, nagy és erős.
Nagyon szeretett úszni.
Télen vígan szalad a szánkókkal.
Néha egész falka követte.
A falu szélén vonítottak a Holdra.
A kocsmá előtt a részeket olykor belerúgtak.
Egyszer téglát drótoztak a nyakába.
Belökték egy vizes gödörbe.
De kimászott.
Sokáig nem látták, aztán visszajött.

Újra ott ült a kocsmá előtt.
A fél szeme hiányzott, és a farkát csóválta.
Ritkán ugatott, de akkor nagyon.

Miska bácsi szaxofonja

Semmi különös.
Becsukja a tokot halkán. Be az estét.
Voltak alkalmak. Nagy lakodalmak.
Szerettek mulatni az emberek,
volt olyan, hogy három napig muzsikáltak.
Hiába na, jó a föld, gazdagok a parasztok.
Borjút vágta, disznót, baromfit.
Tán' még bárányt is.
Több mázsa finom anyag.
Hoztak sört, bort. Főztek pálinkát,
eperből, barackból, bodzából.

Téglaporos a kalapja.
A zenekar a sátor előtt húzta.
Tenor szaxofon, harmonika, hegedű, kontra.
Miska, Pörc, Gyurka, a vörös Boja.
Együtt volt a banda, a Napsugár.
Bejárták egész Bácskát,
eljutottak Bánátba, még Bécsbe is.
Titónak is játszottak egyszer.
Felvétel is készült, a Jugodiszk stúdióban,
Belgrádban. Nagy város,
többször eltévedtek benne.
Hangmérnök: Petrovity Nebojsa.

A falnak támasztva a jó öreg nagybőgő.
A hangszerekre vigyázni kell,
a társakat tisztelni. Csak úgy érdemes.
Aztán jöttek mások is, a Birinyi, a Firc.
A törzshelyük: Paprikás csárda, Gunaras,
onnan csak egy vég nélküli,
poros-sáros dűlőút vezet Moholra.
Szórja a nap arany sugarát.
A zenekar húzza. A sátor előtt.
Akinek van füle, az hallja.